

Присяжнюк О.В., Цветнова О.В.

АНТИМОНОПОЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В УКРАЇНІ

Як відомо, монополія – це окремі наймогутніші підприємства або об'єднання декількох підприємств, які виробляють переважну кількість певної продукції, завдяки чому впливають на процес ціноутворення і привласнюють високі (монопольні) прибутки. [1,с.183]

Монополії проникають у всі сфери суспільного відтворення: виробництво, обмін, розподіл і споживання. Перш за все монополізується сфера обігу. На цій основі виникли найпростіші форми монополістичних об'єднань – картелі, синдикати, при яких учасники домовляються про ціну, ринки збуту (картель) або збувають продукцію через загальну збутову контору (синдикат). Монополізм проявляється у виробничій сфері при організації таких форм монополістичних об'єднань, як трести. Оскільки монополії стримують конкуренцію, в усіх державах проводиться антимонопольна політика (комплекс заходів, розроблених і впроваджених у багатьох країнах світу, які спрямовані на обмеження діяльності монополій, а також створення антимонопольного законодавства). [1,с.185] Уперше такі закони були прийняті наприкінці ХІХ- на початку ХХ століття в США, Канаді, Австралії, бо монополізація в цих країнах відбувалася найінтенсивніше.

У країнах з розвиненими ринковими системами держава протиставляє монополізму весь свій економічний і політичний потенціал, знаходить дієві заходи та механізми демонтажу небезпечних для економіки монополістичних структур. Багато в чому з цієї причини великі корпорації часто бажають утриматися від монополістичної поведінки. Це відбувається тому, що утворене за участю керівництва держави економіко-політичне середовище заохочує конкуренцію, а не монополізм.

Антимонопольна політика держави завжди спирається на антимонопольне законодавство – воно включає в себе пакет законів, спрямованих на досягнення успішного функціонування ринку і регулювання конкуренції між фірмами та підприємствами. [1, с.183].

В перші роки існування незалежної України було прийнято ряд фундаментальних законів, серед яких одними з найважливіших були Закони України «Про захист економічної конкуренції» та «Про обмеження монополізму та недопущення недоброякісної конкуренції у підприємницькій діяльності».

Закон «Про захист економічної конкуренції» було прийнято у 2001р. Він визначає правові засади підтримки та захисту економічної конкуренції, обмеження монополізму у господарській діяльності і спрямований на забезпечення ефективного функціонування економіки України на основі розвитку конкурентних відносин. Він може застосовуватись до відносин, які впливають або можуть впливати на розвиток і функціонування конкурентного середовища в Україні та сприяти демонополізації національної економіки та підприємства. [2,с.9]

В результаті поступового формування законодавчої бази антимонопольні

вимоги були відтворені більш ніж у 60 законах України і 600 нормативно-правових актах. У даний час правове регулювання антимонопольної діяльності, демонополізації економіки та захист економічної конкуренції здійснюються за допомогою норм, установлених Конституцією України та Господарським кодексом України, законами України «Про антимонопольний комітет України», «Про захист від недобросовісної конкуренції», іншими нормативно-правовими актами і документами, прийнятих відповідно до цих законів.

Для реалізації антимонопольного законодавства в листопаді 1993р. в Україні було створено Антимонопольний комітет. Головними напрямками його діяльності є робота щодо захисту конкуренції, проведення демонополізації та створення конкурентного середовища.

Антимонопольний комітет та 27 його територіальних відділень, розміщених в кожній області та містах Києві та Севастополі, складають систему органів антимонопольного комітету. В складі комітету працюють також державні уповноважені – це державні службовці вищих рангів, які призначаються на посаду Верховною Радою України за поданням голови комітету строком на 7 років. Голова комітету та її заступники одночасно є державними уповноваженими.

До компетенції антимонопольного комітету України відносяться такі питання: контроль за дотриманням антимонопольного законодавства при створенні, реорганізації, ліквідації господарських суб'єктів; при перетворенні органів управління в об'єднання підприємств; придбанні часток (акцій, паїв), активів господарських товариств та підприємств; при здійсненні господарської діяльності підприємцями та при реалізації повноважень центральних та місцевих органів державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування щодо підприємців; розгляд справ про порушення антимонопольного законодавства та прийняття рішень за результатами розгляду в межах своїх повноважень та ін. дії. Виявлення та припинення порушень – одна з найважливіших функцій державних органів, що захищають конкуренцію. Описи дій, які вважаються порушенням антимонопольного законодавства містяться в статтях 4,5,6 Закону України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності»

Розглянемо декілька видів порушень:

1. Зловживання монопольним становищем на ринку. Виникає через дії монопольного утворення, яке маючи суттєву владу на товарному ринку, використовує її для своєї користі і тим самим наносить шкоду іншим учасникам ринку.

2. Обмеження або припинення виробництва – вилучення з обороту товарів, що призвели або можуть призвести до створення або підтримки дефіциту на ринку чи встановлення монопольних цін.

3. Часткова або повна відмова від реалізації чи закупівлі товару при відсутності альтернативних джерел постачання або збуту, що призвели або можуть призвести до створення або підтримки дефіциту на ринку чи встановлення монопольних цін.

Тому, щоб збільшити ефективність антимонопольного законодавства потрібно спочатку приділити більше уваги формуванню антимонопольного комі-

тету, створити за участю держави економіко-політичне середовище, яке буде заохочувати конкуренцію та щорічно перевіряти звіти антимонопольного комітету по кожному підприємству.

Для недопущення монополізації окремих підприємств можуть бути застосовані наступні дії: реорганізація та ліквідація суб'єктів господарювання, придбання їх активів, часток господарських товариств, утворення об'єднань, якщо антимонопольний комітет не дає згоди на концентрацію.

Література

1. Адавшева С. Домінування на ринку довідкових правових систем: досвід економічного аналізу/ С.Адавшева, П.Крючкова, А.Шаститко// Питання економіки.- М.,2007.-115с.
2. Семенова Л.М. Антимонопольне і конкурентне право:Курс лекцій.- К: Видавництво Європейського університету фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу, 1999.-136с.

Рижой О.С.

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПЛАНУВАННЯ УПРАВЛІННЯ КАФЕ «МЛИНЦЕВА»

Кафе «Млинцева» створюється з метою швидкого та якісного обслуговування відвідувачів, з максимальною увагою до нього і пропозицією найбільш якісних виробів, млинці нічим не відрізняються від домашнього приготування. В даний час змінився темп життя і багато господинь все рідше і рідше мають можливість і час для приготування по справжньому смачних апетитних, ароматних млинців з різноманітною начинкою.

Багато хто з нас згадують з легким смутком в душі млинці, які готували для нас наші бабусі і мами. Кафе дає можливість повернути колишні спогади з чашкою гарячого чаю чи склянкою молока і чудовими, як у бабусі, млинцями.

Наш асортимент спочатку буде не особливо широкий, однак це ні в якому разі негативно не позначиться на якості виробу. Всі страви готуються тільки з натуральних продуктів.

У будні дні основними відвідувачами нашого кафе будуть студенти, школярі, працівники різних організацій. У вихідні та святкові дні наше кафе прекрасно підходить для відпочинку всією сім'єю. Затишний інтер'єр, привітний персонал і дуже смачні млинці створять прекрасну, незабутню атмосферу, і вам захочеться ще не раз відвідати нашу «Млинцеву».

Також у нашому кафе ви зможете відзначити пам'ятні вам і вашим друзям і знайомим дати і свята. У зв'язку з тим, що в даний час існує величезна кількість конкурентів у сфері обслуговування, пильну увагу слід звернути на місцерозташування майбутнього кафе «Млинцева».

Місце розташування: м. Красноармійськ, м-н «Лазурний», неподалік від 1,2 дому. Передбачається взяти в оренду приміщення розміром 72 кв.м. договір оренди передбачає виконання капітального ремонту приміщення, зовнішнього